

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Andra söndagen i advent, tema: Bida tåligt Herrens tillkommelse. Predikan utgår från tredje årgångens evangelium: Luk 17:20–24, som vi sammanfattar i temat: *När kommer Guds rike?*

20 Då Jesus blev tillfrågad av fariseerna om när Guds rike skulle komma, svarade han: "Guds rike kommer inte så att man kan se det med ögonen. 21 Ingen ska kunna säga: Se, här är det, eller: Där är det. Nej, Guds rike är mitt ibland er."

22 Till lärjungarna sade han: "Det ska komma en tid då ni längtar efter att få se en enda av Människosönens dagar, men ni kommer inte att få det. 23 Man ska säga till er: Se, där är han! eller: Här är han. Men gå inte dit och följ inte med. 24 För liksom blixten flamar till och lyser från himlens ena ände till den andra, så ska Människosönen vara på sin dag."

Bön: Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanningen. Öppna våra hjärtan för ditt ord och ditt ord för våra hjärtan. Amen.

Andra söndagen i advent anknyter till de sista söndagarna i kyrkoåret, då vi väntar Jesu återkomst. Advent betyder *ankomst*. Vi väntar på Jesu födelse som ett barn i Betlehem. Adventstidens stora profetgestalt är Johannes Döparen. Han visade på Jesus som Guds Lamm, som tar bort världens synder. Därför är advent, och också julen, en förberedelse för den stora höjdpunkten i Jesu gärning, då han ska gå till Jerusalem för att lida och dö för våra synder.

Men vi väntar också på att han ska komma tillbaka. Förberedelsen för Jesu ankomst till världen är också en förberedelse för att möta honom på domens dag. Det är en dag som ska komma som en blix. Den kommer oväntat och plötsligt. Under adventstiden uppmanas vi att bereda oss, så att den dagen inte ska överraska oss.

Vad är Guds rike? Vad ber vi om i bönen Tillkomme ditt rike? Vi ska utifrån vår text begrundas tre saker:

1. Hur kommer Guds rike?

2. Väntetidens prövningar.
3. Herren kommer överraskande.

Hur kommer Guds rike?

Man har översatt slutet av v21 på två olika sätt. Grammatikaliskt är båda möjliga:

1. *Guds rike är invärtes i er.* Så översatte KB 1917, och B2000 ungefär på samma sätt: "Guds rike är inom er." Finska översättningen 1933 (FB33) har också det samma: "Jumalan valtakunta on sisällisesti teissä."
2. De flesta moderna översättningar väljer *Guds rike är mitt ibland er.* Så gör också FB92: "Jumalan valtakunta on teidän keskellänne."

Vad är rätt? Vi ska lägga märke till vem Jesus talar till. Han besvarar fariseernas fråga, när Guds rike skulle komma. Han avvisar deras förväntan att Guds rike kommer synligt, som ett yttre rike. Det säger han ju också till Pilatus när han förhörs av honom på långfredagens morgon: "Mitt rike är inte av den här världen" (Joh 18:36).

Kan Jesus säga till fariseerna att de har Guds rike inom sig? Om vi tänker på hur hårt han strider mot dem, hur han säger att de är djävulens barn, och hur han angriper dem i templet med en lång rad ve-rop (Matt 23), då passar det inte in att han skulle säga att Guds rike finns i dem, i deras hjärtan och sinne. Nej, vi får nog överge den tolkningen. Vi kan inte heller säga att vi, sådana vi är av naturen, skulle ha Guds rike inom oss. Nej, vi tillhör genom vår natur djävulens rike.

Översättningen "Guds rike är mitt ibland er" säger att Guds rike finns där, men inte nödvändigtvis i fariseernas hjärta. Det är Jesus själv som har kommit dit med Guds rike. Så predikade ju Johannes Döparen, och också Jesus själv i början av sin verksamhet: Guds rike är nära. Guds rike är där Jesus finns och där hans Ord predikas.

Vi kan också säga att Kristi kyrka finns där Jesus och hans Ord är. Så undervisade Martin Luther om kyrkans kännetecken: "För det första känns det heliga, kristna folket igen på att det har det heliga Guds Ord" (Om koncilierna och kyrkan, del III Om kyrkan).

Låt oss fortsätta med Luther och hans förklaring till andra bönen (Tillkomme ditt rike) i Lilla katekesen:

Guds rike kommer av sig självt även utan vår bön, men vi ber i denna bön att det ska komma också till oss.

Och så svarar han på frågan: Hur kommer Guds rike:

Guds rike kommer när vår himmelska Fader ger oss sin helige Ande, så att vi genom hans nåd tror på hans heliga ord och lever gudfruktigt här på jorden och för evigt i himlen.

Det är genom den helige Andes verksamhet i Ordet och sakramenten som Guds rike kommer till oss personligen. Genom tron blir vi delaktiga i det riket. Det är inget yttre medlemskap som vi ska ansöka om, det är ingen folkbokföring med jordiska böcker eller databaser som registrerar vilka som är medlemmar i det riket. Den som registrerar vem som tillhör Guds rike är Gud själv. Det talar han faktiskt också om i sitt Ord: han har en bok där namnen på alla hans heliga står skrivna. Och det är den boken som på den yttersta dagen ska avgöra vilka som kallas till hans härlighetsrike.

I den lutherska dogmatiken brukar vi tala om allmaktsriket, nåderiket och härlighetsriket. De två sistnämnda rikena är andliga rikena, till skillnad från de jordiska rikena. Men också *allmaktsriket* styrs av Jesus, för han har fått all makt i himmel och på jord. Makten utövas via Guds ombud i våra jordiska herrar, alltså samhällets ordningar. Det här är ändå inte Guds egentliga rike så som vi tänker på det i katekesen eller i orden i vår text.

Nåderiket regeras här och nu av Kristus som kung genom sitt Ord. I nåderiket får vi se hur stora ting Gud har gjort, särskilt genom Jesus, och genom den helige Ande kallas vi att bli medlemmar i detta rike. Där kallas vi också att berätta om Jesus för andra, och kraften till det får vi av evangelium. Det är genom att se på Jesus som vi fylls av hopp och förtröstan. Det kristna livet är förenat med många svårigheter, och för att kunna leva så som Gud vill har vi också fått hans Ord som anvisningar, alltså Guds goda lag. Det är den som är sam-

manfattad i budorden, Jesu undervisning, speciellt i bergspredikan, och i apostlarnas förmaningar i breven. I nåderiket lever vi som kristna samtidigt som vi är medborgare i det yttre samhället och vi behöver Guds ord, både lag och evangelium, för att fostras till goda medborgare.

Härlighetsriket är det rike som Jesus kallar de sina till på domedagen. Han talar om det rike som stått färdigt berett åt fåren i hans hjord från världens skapelse. I det riket ska ingen enda oren människa finnas, och när Jesus kommer i sin makt ska alla knän böjas för honom. Då visar han sig i sin allmakt. Här under väntetiden får vi lita på hans Ord och tro hans löften, medan vi ansätts av fiender av olika slag som inte vill att vi ska få ärva härlighetsriket. Men Jesus har all makt redan nu i nåderiket, och det är vår tröst när fienderna ansätter oss. De ska inte segra, det är Jesus som redan har vunnit segern.

Under den här tiden vill vi flitigt lära oss vad Jesus säger, och vi vill också göra våra uppgifter i Guds rike så att våra medmänniskor ska komma in i nåderiket medan det är tid. Därför ber vi: Tillkomme ditt rike.

Väntetidens prövningar

Efter att Jesus talat till fariseerna vänder han sig till lärjungarna. Notera att det uttryckligen står: "Till lärjungarna sade han." Han undervisar om väntetidens prövningar:

Det ska komma en tid då ni längtar efter att få se en enda av Människosönens dagar, men ni kommer inte att få det.

Jesus skulle vara några få år bland sina lärjungar, men sedan skulle han lämna dem och fara till himlen. Men han sa att han inte skulle lämna dem faderlösa. Han skulle sända en annan Hjälpare till dem, som skulle påminna dem om allt vad Jesus hade sagt. Han skulle också vara deras Tröstare. Under den här tiden längtar de heliga efter Jesus. Ett av de sista orden i vår Bibel, i Upp 22:20, är: "Kom, Herre Jesus!" Det har den kristna kyrkan alltid bett om. Kom snart, kom och befria oss från den här tidens vedermödor.

En av de prövningar som drabbar Kristi kyrka är de många villfarelserna som ska komma, och som har kommit. Och den prövningen lyfter Jesus fram här:

Man ska säga till er: Se, där är han! eller: Här är han. Men gå inte dit och följ inte med.

Det gäller för de heliga att ha tålmod och vara på vakt. Det är därför vi i dag har temat: Bida tåligt Herrens tillkommelse. Under den här väntetiden behövs framför allt vaksamhet. Jesus ger oss många upprepade förmaningar i sina sista tal till lärjungarna: Håll ut! Håll er vakna! Matt 24:11–13:

Många falska profeter ska träda fram och bedra många, och eftersom laglösheten ökar kommer kärleken att kallna hos de flesta. Men den som håller ut till slutet ska bli frälst.

Till de villfarelser som hör ihop med väntan på Jesu återkomst hör missförstånd av några ställen i Upp 20 där det talas om ett tusenårigt rike när djävulen ska bindas så att han inte ska kunna förleda folken. Nu kan vi inte gå igenom det här i detalj utan får hänvisa till Lars Borgströms utläggning av Uppenbarelseboken och Biblicums småskrift: Israel och yttersta tiden, där olika missförstånd reds ut på ett klagörande sätt.

Jag ska bara kort nämna två saker. Först att uttrycket tusen år används bildligt i Uppenbarelseboken. Det förekommer ingen annanstans i Bibeln på det sättet. 1000 är ett symboliskt tal: $10 \cdot 10 \cdot 10$, alltså fullhetens tal 10 i tredje potens. 3 är Guds heliga tal. Alltså är 1000 en symbol för en tid som Gud har bestämt i sin allvishet. Det är den tiden när evangeliet predikas och människor föds till liv genom dopet och tron.

En av oklarheterna om den yttersta tiden gäller om Jesus ska komma en gång eller två gånger. En del menar att han ska komma en första gång för att ta upp de kristna till sig, och sedan ska de regera med honom i tusenårsriket för att allt fler ska komma till tro. Men Bibeln talar inte om att Jesus ska komma två gånger, utan en enda gång, och då kommer han till dom. Det är Människosonens dag, som han talar om i vår text.

Gud vill inte att vi ska veta dagen när Jesus kommer tillbaka. För då skulle vi bli lata och glömma att vänta tålmodigt. I stället säger han om och om igen till oss: Var därför beredda, för ni vet inte dagen eller stunden.

Herren kommer överraskande

För liksom blixten flammar till och lyser från himlens ena ände till den andra, så ska Människosonen vara på sin dag.

Det här har vi också talat om under de sista veckorna under det gamla kyrkoåret. Nu ska vi bara upprepa den här klara sanningen och ställa frågan hur vi ska bereda oss inför Herrens ankomst.

Jesus använder sig av blixten som en bild. Det finns väl inget snabbare naturfenomen som vi lätt kan föreställa oss än blixten. Den lyser upp hela himlen, särskilt när det blir åskväder på sensommaren i kvällsmörkret.

På samma sätt kommer Jesus att visa sig för hela jorden på en gång. Han kommer inte att visa sig på en bestämd plats. En del tänker sig att Jesus ska komma i Jerusalem och ställa sig på Oljeberget, och med dagens moderna teknik ska man visa hans återkomst med direktsändning runt hela jorden. Men det här har ingen grund varken i GT:s profetior eller i NT:s beskrivningar av hans återkomst. Alla människor på jorden ska minsann veta om det i samma stund när han kommer.

Den som inte är beredd på att möta Jesus kommer att se det här som något skrämmande. Människor ska ropa till klipporna att de ska täcka över dem för Guds vrede. Så kommer det att bli om vi ska hänvisa till hur duktiga och värdiga vi har varit. Om vi inte känner Jesus ska vi visas bort till den eviga elden som är beredd åt djävulen och hans änglar.

Men den som tillhör Kristi nåderike här på jorden ska möta honom med stor glädje: äntligen får vi befrielse från alla ondskans krafter som plågar oss, äntligen blir det slut på alla krig, på sjukdomar och död. Äntligen ska vi få möta honom som vi har lärt oss känna i hans ord. Och äntligen ska vi höra de härliga orden om att gå in i hans härlighetsrike.

Visst vill du vara med? Det finns ingen orsak att inte vara med och att vara rädd för den dagen när Jesus kommer. Jesus har kommit till vår jord och öppnat vägen genom sitt heliga liv och sin död. Han har genom dopet klätt på dig den rättfärdighet som duger som rätta kläder i himlen. Har du de kläderna på dig känner han dig som en medborgare i sitt nåderike och när han kommer för att döma världen välkomnar han dig in i sitt härlighetsrike.

*Kom då, ni fattiga syndare alla,
tag nu här dubbelt för varje ert brott!
Har vi än alla i Adam måste falla,
har dock vår Jesus alltsammans gjort gott.
Är det väl rätt att befriade trälar
håller sig själva i träldomen kvar?
Nej, låt oss hellre som frigivna själar
lova i frihet vår nådige Far!*

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre.

Amen.